

„Tora! Tora! Tora!” ... pentru Yamamoto!

La 7 decembrie 1941, ora 7⁵⁵, forțele aeronavale japoneze s-au apropiat dinspre nord de insula Oahu, pe al cărei litoral sudic se găsea baza navală americană Pearl Harbor. În rada portului se aflau ancorate aproximativ o sută de nave de toate tipurile, iar între ele mândria flotei din Pacific – opt cuirasate. Pe aerodromurile de pe insulă se găseau peste 200 de avioane de diferite tipuri.

Japonezii au scufundat sau avariat grav toate cuirasatele și un număr impresionant de alte nave. De asemenea, au fost distruse și avariate 220 de avioane. S-au înregistrat 2 403 morți și 1 178 de răniți. Pierderile japoneze au fost minime: 64 de oameni, 29 de avioane și 5 submarine. Locotenentul Fuchida transmitea amiralului Isoroku Yamamoto – prin celebra formulă *Tora! Tora! Tora!* – succesul deplin al misiunii și totala surprindere a americanilor.

Congresul SUA a decis, în aceeași zi, intrarea în război împotriva Japoniei.

În general, în război, s-a avut în vedere, mai întotdeauna, o lege necrisă referitoare la crutarea vieții conducătorilor militari. Al Doilea Război Mondial, de ambele părți ale baricadei, pare să fi ignorat tot mai mult această cutumă. Un submarin german a încercat să torpileze vasul cu care președintele american Franklin D. Roosevelt se deplasa la una din conferințele aliate, tot germanii au

Amiralul Isoroku Yamamoto

încercat suprimarea generalului Eisenhower și o spectaculoasă răpire a premierului britanic Winston Churchill, nereușită², în timp ce americanii nu i-au putut ierta amiralului japonez Isoroku Yamamoto faptul că a fost principalul responsabil pentru ceea ce este cunoscut sub numele de „Ziua infamiei” – atacul japonez de la Pearl Harbor, la 7 decembrie 1941.

Profitând de reușita descifrării mesajelor secrete japoneze³, americanii au știut cu precizie mișcările amiralului Yamamoto, care obișnuia să călătorească în zona de desfășurare a acțiunilor militare, dovedindu-se de o punctualitate exemplară, dar care, în cele din urmă, i-a fost fatală.

La 14 aprilie 1943, experții în criptanaliză din structura de informații de la serviciul de

transmisiuni al flotei SUA au interceptat un mesaj cu privire la o inspecție pe care comandantul flotei japoneze, amiralul Yamamoto, urma să o facă în unele unități, ce erau solicitate să-și continue operațiile în care erau implicate.

Este o întreagă discuție dacă amiralul Chester W. Nimitz, comandantul flotei americane din Pacific, a luat decizia suprimării amiralului japonez împreună cu ministrul Marinei, Frank Knox, și președintele Roosevelt. Istoricii americani sunt unanimi în a recunoaște că o decizie de o asemenea importanță nu ar fi putut fi luată fără aprobarea președintelui, dar nu există nici un document în arhivele americane care să indice o aprobare dată de șeful Casei Albe în acest sens.

Misiunea a fost apreciată ca fiind strict secretă, iar îndeplinirea ei a fost incredințată maiorilor John W. Mitchell și Thomas John Lenfier. Deși, inițial, se stabilise ca Yamamoto să fie atacat atunci când se va afla în portul Kahilli, la bordul unui distrugător de submarine, tocmai ca urmare a dificultății de a identifica acea navă printre multe altele aflate în port, s-a hotărât interceptarea în aer a escadrilei care îl va transporta în zona de conflict pe înaltul oficial militar japonez.

S-a stabilit un punct de atac, situat la 11 minute de zbor de aerodromul din Kahilli, iar două patrule americane, una sub comanda maiorului Mitchell, cealaltă sub comanda maiorului Lenfier, urmau, prima, să se ridice la mare înălțime pentru a atrage asupra sa escorta lui Yamamoto, iar a doua, să se ocupe de doborârea celor două bombardiere „Mitsubishi” (în care călătoreau amiralul și ofițeri din statul său major).

La 18 aprilie 1943, ora 7³⁵, 18 avioane P-38 „Lightning” și-au luat zborul din Guadalcanal și, după un ocol semicircular, pentru a nu trece pe deasupra pozițiilor japoneze identificate, folosindu-se

Amiralul Chester W. Nimitz

numai de busolă și indicatorul de viteză, au ajuns la punctul stabilit, cu numai 50 de secunde înaintea sosirii probabile a amiralului Yamamoto.

Punctuală, formația amiralului japonez, compusă din șase avioane de vânătoare „Zero” și două bombardiere „Mitsubishi”, și-a făcut apariția la ora stabilită. A fost clipa în care locotenentul american Doug Kanning, precum altădată locotenentul japonez Fuchida, ar fi putut spune: *Tora! Tora! Tora!*

Urmând planul stabilit, maiorul Mitchell a atras escorta japoneză, iar maiorul Lenfier și coechipierul său, locotenentul Rex Barber, s-au apropiat de cele două bombardiere „Mitsubishi”, rămase fără apărare. Lenfier a tras o rafală lungă și, la scurt timp, motorul și aripa primului bombardier au luat foc. Avionul s-a prăbușit în junglă, explodând la numai câțiva kilometri de aerodromul Kahilli. Cu toate eforturile și manevrele în picaj ale vânătorilor japonezi, locotenentul Rex Barber a doborât și al doilea bombardier „Mitsubishi”.

Până la sfârșitul războiului, japonezii nu au bănuțit nici o clipă că moartea amiralului Isoroku Yamamoto s-ar fi datorat unui atac american concertat, ca urmare a descifrării codurilor lor secrete. Abia în septembrie 1945, presa americană a dezvăluit că armata americană a cunoscut aceste coduri și a reușit, astfel, să fie la curent cu operațiile militare desfășurate de Imperiul de la Soare Răsare. ■

Maior FLORIN ȘPERLEA

NOTE

1. În limba japoneză *tora* înseamnă *tigr*.
2. Vezi Jack Higgins, *Vulturul a aterizat*, traducere de Gherasim Bic, București, Editura Humanitas, 1990. Faptele relatate trebuie, totuși, supuse unui atent examen critic. Germanii însă au procedat în aceeași manieră și în propria tabără. Când, după o lungă și fidelă colaborare, regentul Ungariei, amiralul Miklos Horthy, a încercat, în toamna anului 1944, o desprindere de Germania nazistă, Hitler i-a ordonat generalului SS Otto Skorzeny să-l răpească pe aliatul devenit incomed (Operațiunea „Mickey Mouse”). Otto Skorzeny a mai fost implicat în acțiunile de eliberare a dictatorului italian, Benito Mussolini – ținut prizonier într-un hotel de pe Gran Sasso, după înlăturarea lui de la putere – și, potrivit, propriilor declarații, făcute după încheierea războiului, ar fi trebuit să-l răpească pe F.D. Roosevelt, la Teheran, din ordinul lui Hitler (1943).
3. *Purple* este numele de cod al mașinii americane pentru decodificarea mesajelor secrete ale Imperiului de la Soare Răsare.